

LA REVISTA

ESCOLA+

2020

Nº 3
Setembre

Casal
dels
Infants

Suma

SERVEI COMUNITARI ONLINE **NOU**

Proposta formativa sobre la desigualtat d'oportunitats de nens, nenes i joves des d'una perspectiva intercultural, en clau comunitària i de proximitat.

HISTÒRIES DE SUPERACIÓ

TESTIMONI

Abdoul Sow, 18 anys.
Participant del Casal dels Infants

Índex

1	<i>Aquest trimestre us volem parlar de...</i>	
	Servei Comunitari Online amb el Casal dels infants	Pàg.4
1.1	L'experiència del col·legi Creanova	Pàg.7
1.2	Entrevista a Marta Bernabé	Pàg.8
2	<i>Què hem après de l'alumnat</i>	Pàg.10
3	<i>Històries de superació</i>	
	Abdoul Sow	Pàg. 11

Aquest trimestre
us volem parlar de...

SERVEI COMUNITARI ONLINE AMB EL CASAL DELS INFANTS

L'Escola Suma, el programa d'educació en valors del Casal dels Infants, treballa amb les escoles fent aliança educativa i compartint valors amb l'alumnat i tota la comunitat escolar.

Creiem que l'educació, des de la reflexió i la participació, és fonamental per avançar cap a una societat més justa i solidària on tots els nens i nenes, adolescents i joves tinguin les oportunitats necessàries per tirar endavant.

Més enllà de les assignatures de religió o cultura i valors ètics, el pla d'estudis a les etapes d'ESO i Batxillerat no contemplava fins ara una **proposta formativa sobre la desigualtat d'oportunitats de nens, nenes i joves des d'una perspectiva intercultural, en clau comunitària i de proximitat**, com la que des d'Escola Suma podem desenvolupar amb les escoles dels municipis on actuem, i amb el potencial de mobilització ciutadana que pretenem.

A partir del curs 2019-2020, les aliances entre entitats socials i escoles es van fer imprescindibles amb l'activitat curricular de Servei Comunitari, que té caràcter obligatori, i per tant ha de formar part de la programació d'una o diverses matèries de 3r o 4t d'ESO a les escoles de Catalunya.

Els projectes de Servei Comunitari pretenen desenvolupar la competència bàsica social i ciutadana, i per tant poden estar ubicats a qualsevol matèria que desenvolupi aquesta competència, amb aquests objectius:

Desenvolupar la competència social i ciutadana, afavorint una actitud crítica i compromesa vers la societat, per convertir-se en membres actius en una societat catalana democràtica i participativa.

Desenvolupar habilitats relacionades amb el disseny i realització de projectes i amb el treball en equip.

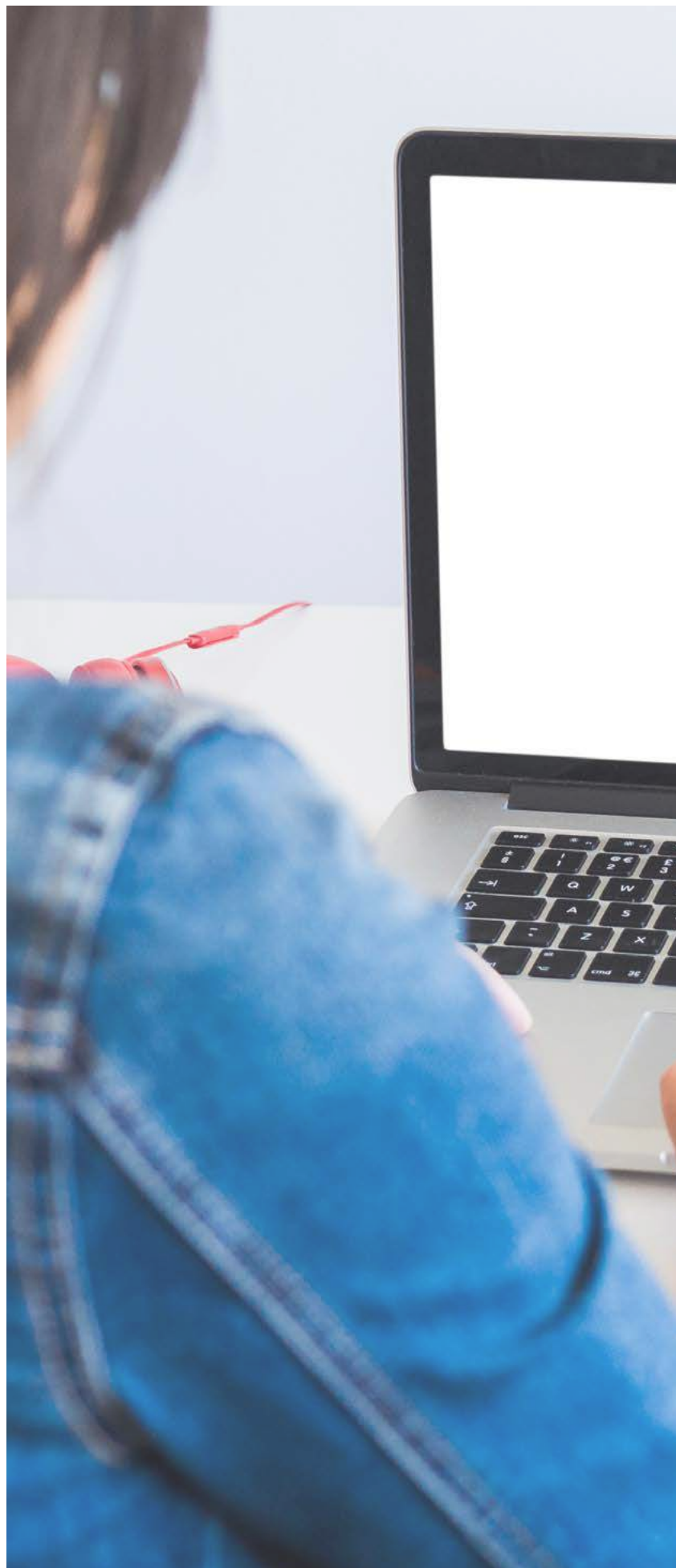
Donar a conèixer a l'alumnat i les seves famílies la xarxa associativa i les entitats de l'entorn, amb l'objectiu de promoure la participació dels i les joves.

Promoure el treball en xarxa entre els diferents agents educatius de l'entorn.

Donar una resposta educativa a les necessitats emergents de l'entorn escolar.

Augmentar la participació en el teixit associatiu i les entitats social per fomentar el compromís amb la construcció d'una societat més justa, cohesionada i arrelada al territori.

El Servei Comunitari es desenvolupa mitjançant la metodologia d'aprenentatge i servei (ApS), una manera d'aprendre realitzant un servei a la comunitat. Davant una determinada necessitat social, els nois i noies emprenen una acció de servei a la comunitat que els ajuda a aplicar i consolidar aprenentatges, coneixements, habilitats, actituds i competències, despertant el seu talent i posant-lo a treballar per al bé comú.

EL RECURS PEDAGÒGIC VINCULAT AL SERVEI COMUNITARI ONLINE D'ESCOLA SUMA

Veiem en l'**aprenentatge i servei comunitari** una manera d'**acostar l'alumnat a la realitat de pobresa i desigualtat d'oportunitats** que viuen molts infants i joves als barris més vulnerables de la seva ciutat, donar-los a conèixer l'acció social que duem a terme al Casal dels Infants i la possibilitat d'**implicar-los com a agents de sensibilització** en la difusió d'aquest missatge de desigualtat, oferint-los eines perquè puguin desenvolupar accions de col·laboració amb causes socials.

El curs passat vam començar a col·laborar amb algunes escoles dins el marc d'aquesta assignatura, i aquest curs hem adaptat la nostra proposta per poder continuar creant noves aliances amb els centres educatius.

Davant els escenaris d'aquest nou curs escolar, conseqüència de la crisi de la covid-19, i de les limitacions que suposen a l'hora de dur a terme activitats presencials, l'Escola Suma proposa un **Recurs Pedagògic Vinculat al Servei Comunitari Online, per treballar l'aprenentatge i servei de l'alumnat de manera telemàtica.**

Presentem una proposta d'**aprenentatge sobre les desigualtats socials** per treballar de manera telemàtica amb una sèrie d'activitats, algunes d'elles relacionades directament amb el context actual, enfocades a la sensibilització, reflexió i participació dels i les alumnes, a promoure la responsabilitat social i cívica, la solidaritat, el respecte, l'empatia i la participació ciutadana. Estan pensades per ser realitzades online, sigui de manera individual, en petits grups o amb tot el grup classe, així les escoles poden escollir les activitats i la manera de treballar-les que més s'adeqüin a les seves necessitats.

Facilem diferents materials de suport per a realitzar-les (vídeos, articles, curtsmetratges...) i la disponibilitat de l'equip Escola Suma per proporcionar un retorn a l'alumnat de les activitats realitzades i

l'acompanyament necessari per dur-les a terme, així com orientar-lo en la realització de les campanyes.

Pel que fa al **servei** proposem a l'alumnat **implicar-se en l'organització** de dues modalitats de **campanyes**: campanyes de sensibilització de la ciutadania sobre la situació de la infància en risc a Catalunya o campanyes de captació de fons per donar suport als serveis d'acompanyament del Casal. Totes dues modalitats estan pensades per ser realitzades online a través de les xarxes socials i la pàgina web de l'escola amb el suport de l'equip d'Escola Suma.

L'EXPERIÈNCIA DEL COL·LEGI CREANOVA

Abans del decret de l'estat d'alarma, teníem previst començar a col·laborar amb el Col·legi Creanova de Sant Cugat del Vallès, que va escollir la nostra entitat per realitzar el Servei Comunitari dels seus alumnes i que s'ha unit recentment a la xarxa d'escoles d'Escola Suma. Ràpidament ens vam adaptar a la nova situació de confinament renovant la nostra proposta, per tirar endavant aquesta i altres col·laboracions.

Durant el mes de maig vam implementar el Recurs Pedagògic Vinculat al Servei Comunitari Online amb l'alumnat de 4t d'ESO del Col·legi Creanova, amb qui vam treballar una sessió setmanal durant quatre setmanes, a través de videoconferència, amb un mateix grup de 21 alumnes. Aquesta experiència va ser molt interessant perquè vam poder treballar conjuntament la desigualtat social en profunditat, realitzant diverses activitats de la nostra proposta setmana a setmana, dinamitzades per l'equip d'Escola Suma. Aquest intercanvi setmanal va permetre anar responent a les preguntes i dubtes que anaven sorgint entre els i les alumnes sobre les temàtiques tractades, observar com anaven interioritzant els continguts de la nostra proposta de sensibilització i formant-se una mirada més crítica cap a la nostra societat i més solidària cap a les persones que hi viuen en situació de vulnerabilitat.

En una d'aquestes sessions de treball vam realitzar el taller "Podries ser tu", on joves en situació de vulnerabilitat participants dels nostres projectes socials comparteixen la seva experiència en primera persona amb els i les alumnes, en una activitat que busca tant l'apoderament d'aquests joves com una major empatia i identificació de l'alumnat que volem sensibilitzar. En aquesta ocasió, l'alumnat de Creanova va comptar amb el testimoni de l'Abdoul, col·laborador d'Escola Suma i participant del Casal Jove La Betsaida, de Badalona (el podreu conèixer millor unes pàgines més endavant, a les nostres Històries de superació). L'Abdoul va compartir amb l'alumnat el seu procés migratori des de Guinea Conakry quan tenia 15 anys, les dificultats per a la seva integració i les seves estratègies per superar la desigualtat. Va ser un intercanvi molt potent, els i les alumnes (de l'edat de l'Abdoul quan va emigrar)

van fer moltes preguntes, van empatitzar amb ell i van entendre millor la realitat dels i les joves migrants. Es va generar un debat molt interessant sobre racisme i processos migratoris, sobre les motivacions que empenyen aquests joves a deixar casa seva, les dificultats que troben quan per fi arriben al seu destí, els requisits que els demana l'administració i els seus projectes de futur.

Aquest procés de treball de quatre setmanes va culminar amb la realització d'una campanya de sensibilització online que l'alumnat va organitzar a través de la web i les xarxes socials de l'escola. Individualment, els i les alumnes van dissenyar cartells amb els missatges que volien difondre i reivindicar, relacionats amb tot l'aprenentatge extret de les sessions de treball.

Us en presentem una mostra:

Marta Bernabé

La **Marta Bernabé** és tutora de 4t d'ESO i Coordinadora High i Batxillerat del Col·legi Creanova, i coordina a la resta de professionals del col·legi en l'àmbit de les lletres castellanes i catalanes, història, literatura, geografia i filosofia.

La Marta és la tutora del grup d'alumnes amb qui vam treballar les activitats vinculades al Servei Comunitari, i va estar present a totes les trobades. En aquesta entrevista ens explica com va viure aquesta experiència:

Marta, què us va fer decidir pel Casal dels Infants per a realitzar-hi el Servei Comunitari dels i les alumnes de Creanova?

Tot i que coneixia algunes de les activitats que es feien al Casal dels Infants, no va ser fins al novembre del 2019 que em vaig informar sobre el Servei Comunitari. Però quan vaig saber que, també, el Casal dels Infants organitzava diferents propostes de Servei Comunitari per alumnes de secundària, vaig posar-me en contacte amb l'Aina. Ella ens va explicar detalladament les activitats que podíem posar en marxa de forma conjunta. No podíem deixar córrer una oportunitat com aquesta. Tant els alumnes com els docents de l'escola estàvem molt il·lusionats de posar en marxa el Servei Comunitari al nostre centre amb una institució tant potent com aquesta.

Com van ser les sessions de sensibilització online?

Tot i que teníem previst fer algunes trobades al Casal dels Infants del Raval, l'inesperat confinament

que vam haver de fer a causa de la Covid-19, ens va fer replantejar el format de les sessions. L'Aina, que és una gran professional i una gran comunicadora, ens va oferir continuar mantenint les sessions amb els alumnes de Creanova de forma virtual. Ella, que ens va contagiar el seu optimisme i el seu entusiasme, ens va proposar diverses sessions de sensibilització molt interessants.

Els alumnes van fer un treball de recerca i reflexió al voltant de les desigualtats d'oportunitats per molts infants i joves. També van poder fer una visita "online" al Casal dels Infants. La idea era poder apropar la realitat que viuen molts joves del Casal a altres joves que no tenien informació sobre això.

Va ser difícil seguir el contingut de les activitats a través de videoconferència?

Abans de la primera sessió online, els alumnes no sabien què havien de fer en aquestes trobades amb l'Aina. Però, després de poc temps, els joves de CreaNova van agafar confiança amb ella i van motivar-se a seguir coneixent la realitat del Casal i pensar idees per portar a terme una campanya de sensibilització.

Respecte a l'activitat de "Podries ser tu", com van viure els i les alumnes la trobada amb l'Abdoul?

La trobada amb l'Abdoul va ser impactant i molt enriquidora. El fet que l'Abdoul arribés a Catalunya amb l'edat que tenen els joves de Creanova va despertar una gran curiositat entre tots els adolescents de la classe. De fet, l'Abdoul i els alumnes van establir un vincle molt especial i continuen mantenint el contacte entre ells. A més, el propi Abdoul els va encoratjar a col·laborar amb el Casal a través de l'organització d'activitats solidàries i la seva difusió a través de les xarxes socials.

"La trobada amb l'Abdoul va ser impactant i molt enriquidora."

Creus que la metodologia i els materials de suport de les sessions eren adequats?

Tot i que, totes les sessions es van fer online, el material de suport era adequat i molt variat. Els recursos audiovisuals van ajudar a entendre molt millor els objectius de la proposta i les sessions amb l'Aina Ruiz, van ajudar als alumnes, encara més, a poder organitzar una Campanya de sensibilització. Els alumnes van aprendre a debatre, reflexionar i conèixer diferents realitats i treballar l'empatia amb cadascuna de les activitats proposades.

Recomanaries les activitats a altres docents?

Sens dubte, les activitats no només les recomano per treballar-les amb alumnes de Secundària, sinó que seria molt positiu que joves de Batxillerat o, fins i tot, estudiants més joves poguessin viure aquesta experiència tan enriquidora.

Creus que desde Creanova continuareu col·laborant amb l'Escola Suma i el Casal dels Infants?

Sí, estem encantats i orgullosos de continuar col·laborant amb l'Escola Suma amb noves idees i nous reptes. Tant de bo poguéssim fer més activitats d'aquest tipus plegats.

Com valoreu la campanya de sensibilització que van dur a terme els i les alumnes?

Em va sorprendre positivament el resultat dels cartells creats pels alumnes. Van treballar amb ganes i amb rigor durant tot el procés de creació de la campanya de sensibilització. Van investigar com s'havia de fer una bona campanya amb l'ajuda de professionals de la comunicació i amb l'acompanyament de l'Aina Ruiz i de la seva tutora.

Què creus que és el més valuós que es va endur l'alumnat de Creanova de les trobades?

El més valuós que es van endur els alumnes és l'experiència de conèixer l'Abdoul i del suport que van tenir amb l'Aina des de la primera sessió. Van poder treballar l'empatia i aprofundir en altres valors com la cooperació, el respecte i la tolerància.

L'ESCOLA SUMA A LA FIRA D'ENTITATS D'APRENTATGE I SERVEI COMUNITARI

El 3 de juny vam tenir l'oportunitat de participar, per segon any consecutiu, en la Fira d'Entitats d'Aprenentatge i Servei Comunitari de Barcelona, una reunió (en aquesta ocasió a través de videoconferència donada la situació d'excepcionalitat que estàvem vivint) organitzada pel Consorci d'Educació de Barcelona, concretament pel Centre de Recursos Pedagògics del barri de Les Corts, en la que varem participar unes 75 persones. En aquesta trobada, 24 professionals de 16 entitats vam presentar les nostres propostes per a l'Aprenentatge i Servei del curs 2020-2021 a 40 docents de 26 centres de secundària de la ciutat, a representants del Consell d'Innovació Pedagògica de l'IMEB i als Referents d'APSC dels diferents CRP de la ciutat.

En el següent enllaç podeu llegir les impressions que el Martí Boneta, coordinador de l'Aprenentatge i Servei Comunitari de Barcelona i organitzador de la trobada, ens va fer arribar a tots els participants després de la reunió virtual:

Accedeix a l'enllaç

**SI US INTERESSA LA NOSTRA PROPOSTA
D'APRENTATGE I SERVEI COMUNITARI
CONTACTEU AMB**

escolasuma@casaldelsinfants.org

QUÈ HEM APRÈS DE L'ALUMNAT

Des d'Escola Suma volem compartir amb la comunitat educativa el nostre reconeixement als nens i les nenes que van tenir una actitud exemplar durant els dies d'estat d'alarma i confinament provocat per la pandèmia de coronavirus. Els més petits de casa, els i les joves i adolescents, van mostrar un gran compromís i un comportament a l'alçada de la situació, fent el sacrifici de quedar-se a casa i passant més de quaranta dies en una situació inèdita.

Al mateix temps també volem reconèixer la gran tasca d'educadors, educadores i tot el personal docent, que van seguir al peu del canó, adaptant-se ràpidament per mantenir classes i activitats a distància tot i l'esforç i dificultat que comportava per a tots i totes.

Aquests darrers mesos hem après moltes coses, però sobretot hem après que només amb la col·laboració de tothom es podrà aturar aquesta pandèmia i finalment tornar a una situació de relativa normalitat. Hem après que, des dels més petits fins als més grans, tots i totes som importants, tots sumem, i que la solidaritat i la companyonia són valors fonamentals que com a societat hauríem de tenir sempre presents, amb pandèmia o sense.

Molts ànims a l'alumnat i al professorat davant els reptes que presenta el nou curs escolar!!!

HISTÒRIES DE SUPERACIÓ

Abdoul Sow, 18 anys

L'Abdoul somriu, un somriure franc i contagiós que, d'entrada, mai et faria imaginar la duresa de les experiències que ha hagut de viure. Ara la seva vida és a Barcelona, molt lluny del petit poblat de la regió de Mamou on va néixer fa divuit anys, a Guinea Conakry. És només quan t'endinses en els seus ulls que te n'adones, quan de sobte et topes amb la maduresa d'un home molt gran i vell que et descol·loca, amb una mirada que ha vist massa coses.

Al 2015 l'Abdoul començava a caminar per venir a Espanya, seria un viatge de dos anys i més de 8.000 km fets a peu i en autobús, al costat del seu germà gran, perseguint el somni d'una vida millor. La vida a l'Àfrica era molt diferent, allà hi havia molts problemes per aconseguir menjar, per poder estudiar, per construir-se un futur. Com ell mateix explica: **"Els polítics a l'Àfrica no ajuden a la població, només es mouen pels seus interessos personals"**.

La primera etapa del seu viatge els va portar a creuar Mali, al desert on van ser segrestats per tuaregs i jihadistes, que els demanaven diners per deixar-los continuar el camí, sobrevivint en condicions extremes i veient com altres persones morien al seu voltant. "La gent camina pel desert durant setmanes sense menjar ni beure res, la gent es mor i els altres no poden fer-hi res". **La violència va ser una constant durant tot el viatge**, una violència de la qual l'Abdoul parla amb una sorprenent serenitat que posa els pèls de punta i et fa pensar: "Jo no ho hagués suportat, com va poder ell amb només quinze anys?". Però l'instint de supervivència de l'ésser humà és inesgotable, com ens ho demostren milers d'històries de patiment com la de l'Abdoul, històries de persones reals que continuen passant cada dia.

La segona etapa del viatge els va dur a creuar Argèlia, on van trobar molt de racisme, rebuig i pobresa. Entrar al Marroc tampoc va ser gens fàcil; ho van fer per la tanca. Després de quatre dies intentant-ho, van entrar a Uchda a les onze de la nit i van estar fins el matí següent corrent amb la policia i els gossos al darrere. El primer intent de l'Abdoul i el seu germà per creuar a Espanya va ser per la frontera de Ceuta, però no ho van aconseguir. El segon intent va ser molt més perillós, creuant amb pastera

el mar d'Alboran des d'un punt prop de Melilla. "No ens van deixar anar junts a la mateixa pastera, ens van dir que no podien negociar amb mi i el meu germà a la vegada, que ell aniria a una pastera i jo a l'altra.

"Recordo que era divendres quan vam entrar a l'aigua, hi vam estar tota la nit, i tot dissabte. Diumenge hi havia molt mala mar, no es veien per enlloc ni unitats de salvament, ni Creu Roja, ni res. Les onades cada vegada eren més i més fortes, i es van endur la pastera on anava el meu germà. Van desaparèixer davant dels meus ulls, això no podré oblidar-ho mai." Finalment un vaixell de la Marina va rescatar tothom que viatjava a la pastera amb l'Abdoul. Van portar l'Abdoul a Motril, i d'allà a un centre de menors de Granada on va viure tres mesos. **"Va ser molt dur trobar-me a Europa sense el meu germà, amb qui havia compartit tot el camí.** Sense ell no ho hauria aconseguit, perquè tenia por, ell era qui m'animava a continuar endavant". De Granada finalment va arribar a Barcelona. "Jo volia venir a Barcelona, de petit m'havien regalat una samarreta del Barça i pensava que aquest era el meu lloc".

Ara l'Abdoul juga a rugby amb l'equip de cadets del Barça i li encanta.

El primer contacte de l'Abdoul amb el Casal dels Infants va ser fa dos anys, quan **va començar a participar en el Casal jove la Betsaida, de Badalona.** Allà hi ha fet amics, ha millorat el seu coneixement de l'idioma, ha trobat un suport en els estudis, forma part del grup de teatre i ha participat en dos camps de treball a l'estiu.

A principis del 2019 va començar a col·laborar amb l'Escola suma, formant part del grup de joves testimonis agents de sensibilització que comparteixen les seves experiències amb l'alumnat dels centres educatius a través de l'activitat "Podries ser tu". Que aquests joves expliquin als i les alumnes de les escoles les seves vivències de primera mà té un valor incalculable. A les xerrades podem veure com van canviant les cares dels i les alumnes a mesura que l'Abdoul avança en el seu relat, com pateixen amb ell, com es sorprenen del seu esperit de superació i de no rendir-se mai, per dures que fossin les circumstàncies. S'alegren dels seus èxits, n'admiren la força i acaben captivats per la seva energia i el seu carisma.

L'Abdoul és un supervivent, un exemple de constància, coratge i generositat. El seu viatge l'ha dut fins aquí, té molts somnis que vol complir i als quals no està disposat a renunciar. Ell sempre continua endavant perquè per a ell és l'única opció possible. Tot i les dificultats per a regularitzar la seva situació, tot i els obstacles que les administracions posen sota les rodes de tants nois i noies com l'Abdoul.

Un dels objectius de l'Abdoul sempre va ser estudiar, formar-se, perquè a l'Àfrica no podia fer-ho. No ha parat de fer cursos i formacions, l'última en ajudant de cambrer, amb la que ha trobat la seva vocació. Fa pocs mesos li van fer una oferta per a treballar de cambrer a un restaurant, una oferta amb les condicions necessàries per a regularitzar la seva situació administrativa. Està content, molt content. Res ha estat fàcil, però finalment ho ha aconseguit.

És el primer pas per a poder dur una vida autònoma, per ajudar la seva mare que segueix a l'Àfrica i de la qual es preocupa constantment, per a ser un ciutadà de ple dret. És un gran èxit i l'Abdoul ho explica orgullós i alleugerit. Malauradament, **milers de joves migrants com l'Abdoul segueixen esperant la seva oportunitat.** Que els acabi arribant és difícil a causa de la llei d'estrangeria, una norma que ja vulnerava greument els drets dels i les joves migrants i que ara el posa més traves a causa d'una interpretació encara més restrictiva per part del Tribunal Suprem.

En un futur a l'Abdoul li agradaria escriure un llibre i compartir la seva història: "És important que la gent sàpiga que aquestes coses passen, passen de veritat". Que el món conegui la història d'un de tants nens que va deixar-ho tot i va fer un llarg viatge per arribar a Europa. Per perseguir el somni d'una vida millor. Un somni que va agafant forma i es converteix en realitat, i que ara, per fi, ja té a tocar.

**"És important que
la gent sàpiga que
aquestes coses passen,
passen de veritat"**

SI VOLEU REALITZAR L'ACTIVITAT "PODRIES SER TU" AMB LA VOSTRA ESCOLA, O CONÈIXER LES NOSTRES PROPOSTES DE SENSIBILITZACIÓ DE L'ALUMNAT SOBRE LA DESIGUALTAT SOCIAL,

CONTACTA'NS

VISITA EL WEB

**Casal
dels
Infants**